

Лісосмуги
Життя

Як не наламати дров, проводячи господарські заходи у лісосмугах
або
про що важливо думати в умовах змін клімату та втратах біорізноманіття

Ганна Лобченко, доцент кафедри відтворення лісів та лісових меліорацій НУБіП України, к.с.-г.н, науковий консультант проекту «Лісосмуги життя» благодійного фонду «Peli can live»

12 лютого 2021 р.

ГЛОБАЛЬНІ ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

1 ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ

2 ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ

3 МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я

4 ЯКІСНА ОСВІТА

5 ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

6 ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ

7 ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГІЯ

8 ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

9 ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА

10 ЗМЕНШЕННЯ НЕРІВНОСТІ

11 СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ ТА СПІЛЬНОТ

12 ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ

13 БОРОТЬБА ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ

14 ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ ЕКОСИСТЕМ

15 ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ

16 МИР ТА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

17 ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ

Деградація ґрунту

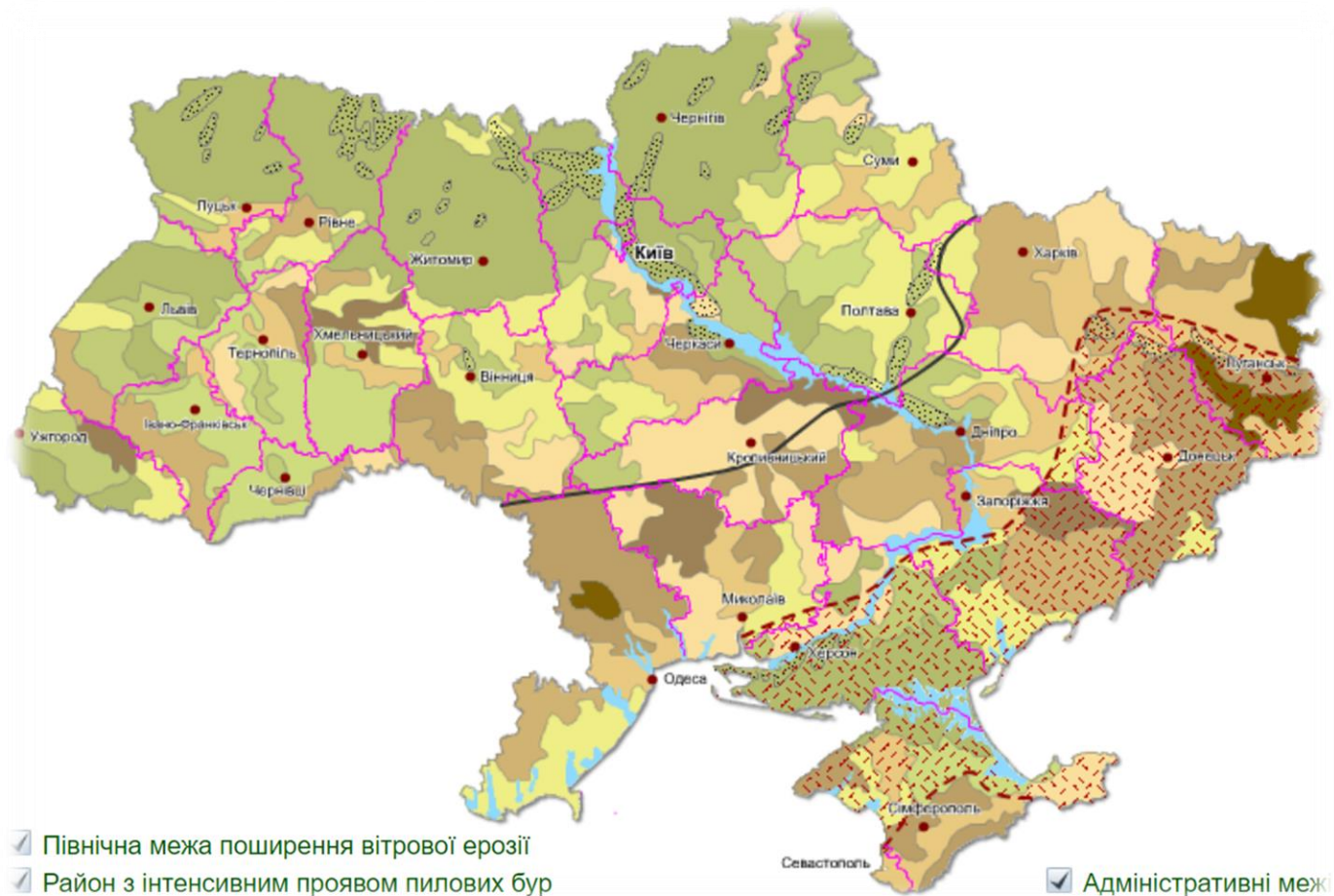
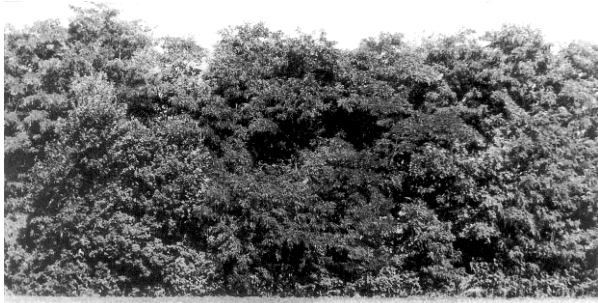

Рис 1. Еродованість ґрунтів України

<https://geomap.land.kiev.ua/erodibility.html>

Вплив полезахисних лісових смуг на мікроклімат сільськогосподарських угідь

- Зменшують **швидкість вітру** на 30-50%;
- **Вологість повітря** при суховіях підвищується на 2-3 (5) %, а **температура** – знижується на 2-3⁰;
- **Випаровуваність** зменшується на 20-25%;
- **Транспірація** зменшується, а її продуктивність збільшується на 10%;
- Затримується **сніг** на полях;
- **Захищають ґрунти** і с.-г. культури при пилових бурях, покращують властивості і родючість ґрунту;
- **Прибавка врожаю** с.-г. культур на полях зростає на 10-20 (30)%;

Всі захисні властивості лісосмуг та біологічна стійкість насаджень залежать від їх **конструкції**.

Про затвердження
Правил утримання та збереження
полезакисних лісових смуг, розташованих на
землях сільськогосподарського призначення

Ширина полезахисної смуги

- 5. .... Полезахисні (поздовжні і поперечні) лісові смуги, розташовані по межах полів у рівнинних умовах, найбільш ефективні - **продувні, ажурні, ажурно-продувні**, з трьох - шести рядів шириною від **7,5 до 15 метрів**;
- 6. Ширина полезахисної лісової смуги у віці до 30 років визначається як сума ширини міжрядь та двох її закрайок, а старшого віку - за проекціями крон узлісних дерев.

Рис 2. Незімкнуті лісові смуги, створені в 1968 р.

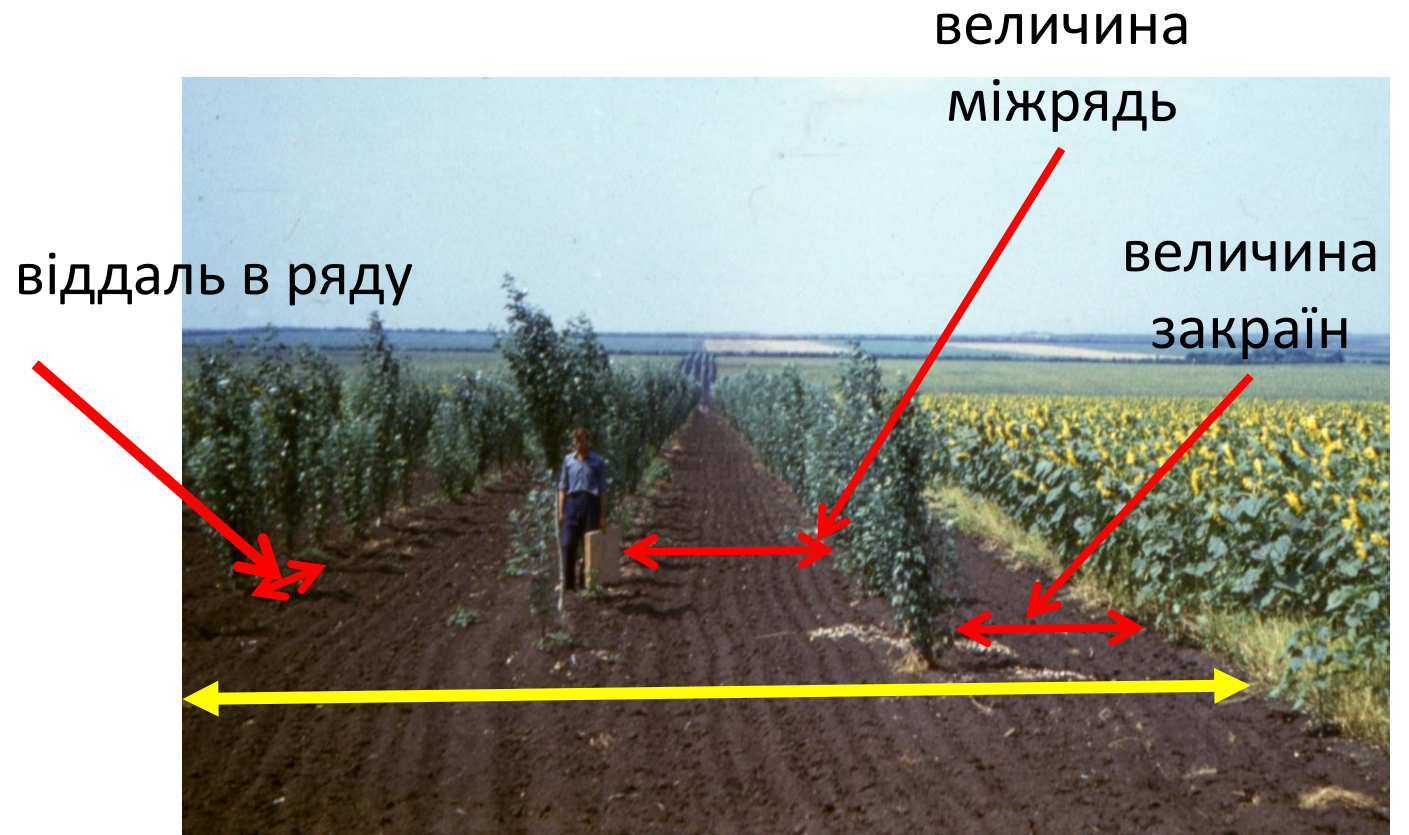
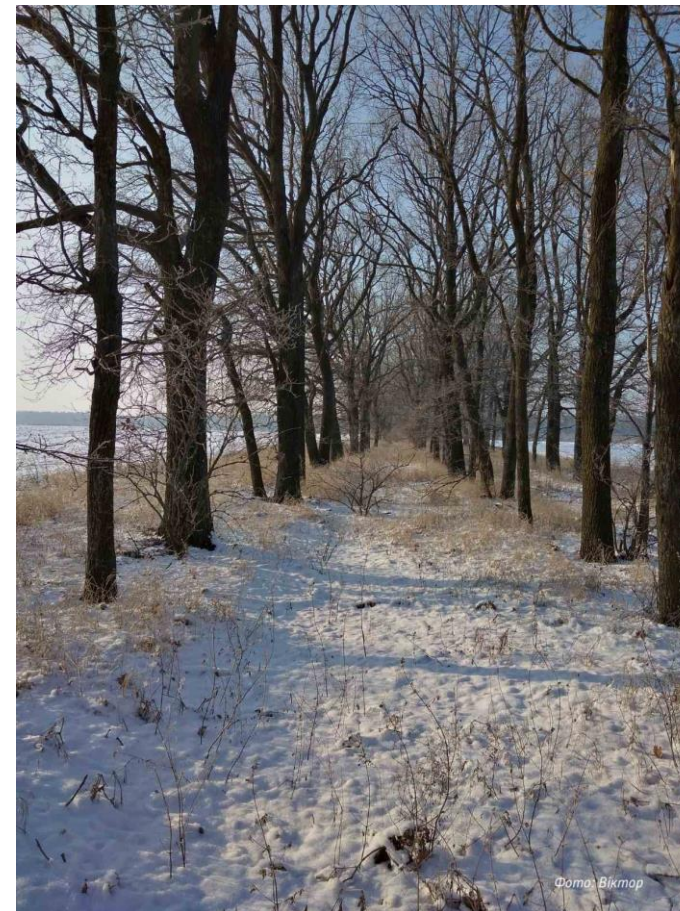
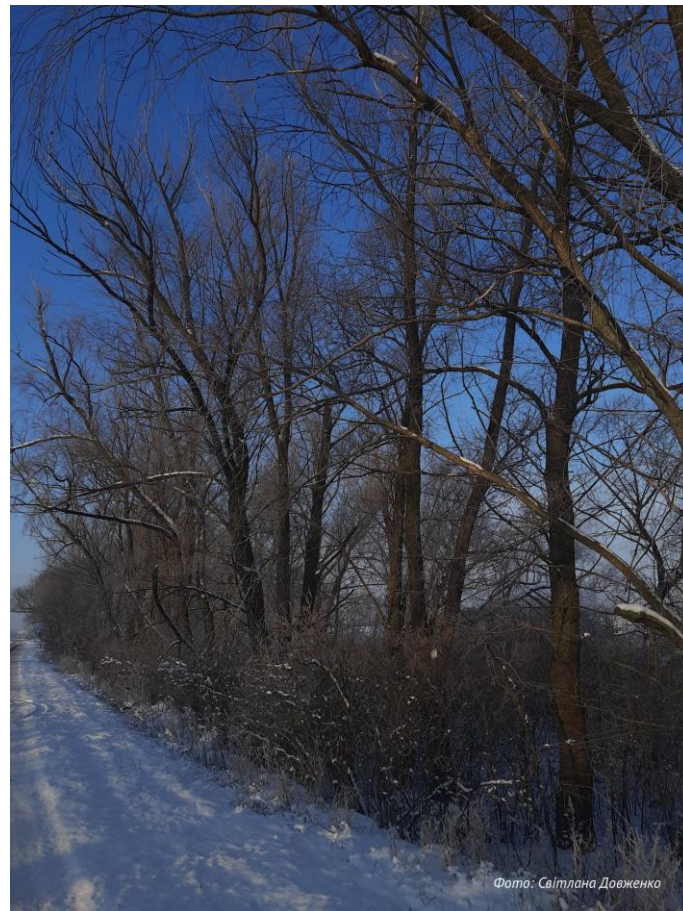

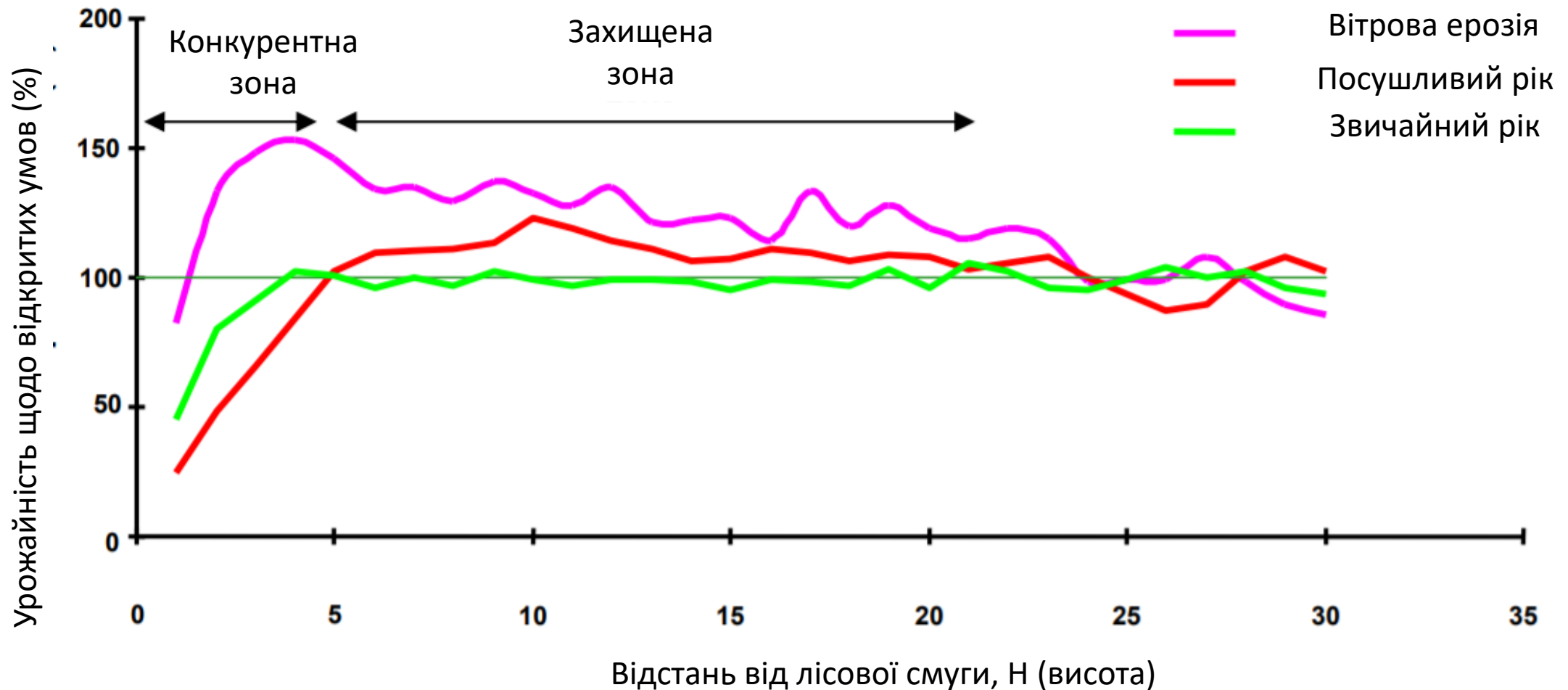
Рис 3. Визначенні ширини лісосмуги за сумою ширини міжрядь та двох її закрайок

Необдумане втручання господарськими заходами у лісові смуги може призвести до:

- послаблення насадження;
- задерніння;
- зниження ефективності лісосмуги;
- зниження біорізноманіття.

Урожайність культур в зоні вітрозакхисту, виражена у відсотках від урожайності поза захищеною зоною

Вітрозахисні лісові смуги , що захищають ґрунт від вітрової ерозії в Північній Дакоті, США

Стан насадження

- **7. Головна порода у мішаних насадженнях повинна становити не менше 50 відсотків здорових дерев.** До здорових відносяться дерева, які мають в кроні не більше 10 відсотків сухих гілок. Насадження з наявністю здорових дерев **25 відсотків і менше** відносяться до **загиблих**.

Реконструктивні рубки

15. ...Реконструктивні рубки можуть бути суцільними і вибірковими, проводяться такими методами:

- **суцільна рубка**, що поєднуються з проведенням заходів, спрямованих на відновлення пожезахисних лісових смуг;
- **часткова рубка з вилученням крайніх рядів дерев та чагарників** з метою введення нових, більш цінних порід, що відповідають умовам місцезростання;
- **часткова рубка з вилученням крайніх рядів дерев та чагарників** з метою зменшення ширини раніше закладених пожезахисних лісових смуг до оптимального розміру;
- **часткова рубка з вилученням внутрішніх рядів дерев і чагарників** з метою розширення міжрядь з відновленням агротехнічного догляду за ґрунтом (у разі сильного задерніння).

Залишки лісового середовища та притінення для молодих рослин

Як діяти?

Зберігати і відновлювати

Диверсифіковано використовувати
сільськогосподарські угіддя

Дбати про майбутні покоління

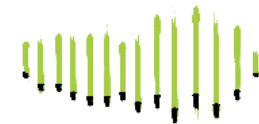

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

03041, м. Київ,
вул. Генерала
Родімцева, буд. 19,
навчальний корпус № 1

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Лісосмуги

Життя

Лобченко Ганна Олександрівна

lobchenko@nubip.edu.ua

Тел. 097-885-30-39